

lov om byplanlægning i 1925. Denne lov afløstes allerede i 1938 af den nugældende byplanlov, hvorved der blev indført en byplanpligt for alle købstæder og for andre samlede bebyggelser med mere end 1.000 indbyggere. Efter indenrigsministeriets cirkulære om loven kunne kommunernes byplanpligt imidlertid opfyldes foreløbigt ved tilvejebringelse af dispositionsplaner. Byplaner som omhandlet i byplanloven er derfor i praksis kun blevet udarbejdet for mindre områder af den enkelte by eller kommune (partielle byplanvedtægter).

I 1939 gennemførtes en revision af byggelovgivningen for Københavns kommune, der resulterede i en særlig byggelov for staden København. Denne stadig gældende byggelov er en kombineret byplanlov og bygningslov i traditionel forstand. I praksis er byplanlægningen i København i væsentlig grad udført med hjemmel i den københavnske byggelov.

Da der i efterkrigsårene opstod et presserende behov for at modernisere bygningslovgivningen for det øvrige land, blev den københavnske byggelov benyttet som forbillede under den lovforberedelse, der førte til gennemførelsen i 1960 af byggelov for købstæderne og landet, den såkaldte landsbyggelov. Denne lov blev således ligesom den københavnske byggelov en kombineret byplan- og bygningslov.

I de første år efter landsbyggelovens gennemførelse blev der for alle købstæder og for et stort antal sognekommuner tilvejebragt bygningsvedtægter med en inddeling af bysamfundene i særlige byggeområder og eventuelt grundkredse. Herved — og ved senere tillæg til bygningsvedtægterne — blev store dele af den for borgerne retligt uforbindende dispositionsplanlægning omdannet til bindende retsfor skrifter.

En mere udførlig omtale af den historiske udvikling af lovgivningen om fysisk planlægning, findes i boligministeriets notat om byplanlægning, byudvikling og byfornyelse, optaget som bilag 4 til redegørelsen „Perspektivplanlægning 1970-1985“ fra marts 1971.

Oversigt over lovforslagets indhold.

I *kapitel 1 (§ 1)* angives nogle af de hensyn, der skal forfølges ved den fysiske planlægning i henhold til loven, såvel under dispositionsplanlægningen som under udarbejdelsen af lokalplaner.

I *kapitel 2 (§§ 2-15)* er samlet reglerne om den sammenfattende fysiske planlægning for hele kommunen, dispositionsplanlægningen.

Kravene til dispositionsplanernes indhold, der er noget udvidet i forhold til gældende praksis, er optaget i §§ 2-5, medens §§ 6-12 omhandler planernes tilvejebringelse. I § 4 er der åbnet mulighed for, at

en kommunalbestyrelse som led i dispositionsplanlægningen kan tilvejebringe en deldispositionsplan.

I § 13 er fastsat retsvirkningerne af en dispositionsplan, som dog suppleres af § 28, stk. 3, jfr. § 27, hvorefter en dispositionsplan (eller deldispositionsplan) fremkalder decentraliseringen med hensyn til lokalplanlægningen, og af § 59, stk. 1 om ophævelse af bygningsvedtægternes bestemmelser om bebyggelsens anvendelse og om grundstørrelser.

Gennem § 14 markeres nødvendigheden af en rullende dispositionsplanlægning, og efter § 15 kan miljøministeren anerkende tidligere udført kommunal planlægning som en deldispositionsplan med deraf følgende decentralisering vedrørende lokalplanlægningen.

Kapitel 3 (§§ 16-30) omhandler indholdet og tilblivelsen af den mere detaljerede planlægning i form af kommunale lokalplaner, som vil afløse et betydeligt antal af de i dag kendte plantyper.

§ 16 fastlægger kommunalbestyrelsens ret og pligt til at tilvejebringe lokalplaner, hvis mulige indhold er angivet i §§ 18-19. Efter § 17 kan kommunalbestyrelsen nedlægge et foreløbigt forbud før gennemførelsen af en lokalplan, og §§ 21 og 23-24 giver nærmere regler for tilvejebringelsen af den enkelte plan indtil udløbet af fristen for fremsættelse af indsigelser mod et offentliggjort planforslag.

I §§ 25 og 26 er der foreslået regler til sikring af, at overordnet planlægning overholdes, og at statslige interesser tilgodeses. Efter § 27 kan lokalplanen gennemføres og få bindende virkning alene i kraft af kommunalbestyrelsens endelige vedtagelse af det pågældende forslag. Begrænsede undtagelser fra denne hovedregel er optaget i §§ 28 og 29. Den i praksis vigtigste undtagelsesregel går ud på, at miljøministeren skal godkende, at et areal overføres fra landzone til byzone eller sommerhusområde, indtil der foreligger en godkendt regionplan og en dispositionsplan på grundlag af regionplanen.

Endelig foreskriver § 30 en offentlig bekendtgørelse og tinglysning af en endeligt vedtaget eller godkendt lokalplan.

I *kapitel 4 (§§ 31-35)* fastlægges retsvirkningerne af en lokalplan i det væsentlige i overensstemmelse med de retsvirkninger, der efter den gældende byplanlov er knyttet til godkendte byplanvedtægter.

I § 31 foreskrives pligten for enhver, private borgere såvel som offentlige myndigheder, til at overholde bestemmelserne i en lokalplan. §§ 32 og 33 giver en grundejer ret til i visse tilfælde at forlange, at kommunen overtager hans ejendom, og §§ 34 og 35 omhandler kommunalbestyrelsens ret til at foretage ekspropriation til virkeliggørelse af en lokalplan.